Läsförståelse A

Läraranvisning Textview

Verksnummer: 41002

Specialpedagogiska skolmyndigheten

Läraranvisningens innehåll

Läraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i läraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- Generella förändringar av boken
  Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.

- Sidspecifika förändringar
  Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.

- Till läsaren
  I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i läraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!

- Pedagogiska tips
  I denna del av dokumentet hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Du hittar också exempel på hur skolan bör tänka kring läxor, taktila bilder, provsituationer osv. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

- Bildbeskrivningar
  Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Läraranvisning

Titel: Läsförståelse A

Författare: Hydén m.fl.

ISBN: 978-91-44-09278-2

Innehåll

Generella förändringar av boken 1
Sidspecifika förändringar 2
Till läsaren 4
Pedagogiska tips 5
Bildbeskrivningar 6

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Svällpappersbilderna kan klibba ihop och den tryckta punktskriften, i exempelvis innehållsförteckning och nycklar, riskerar att plattas till och om de förvaras liggande. Den tillfälliga doft som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta hinner också avta tills de ska användas av eleven.
- Innehåll, text, bildbeskrivningar samt läraranvisning är placerade under egen flik.
- Baksidestext, Bildkällor och Textkällor utgår.
- Rutmarkeringar utgår.
- Det finns bildbeskrivningar till de bilder som behövs för att eleven ska kunna lösa uppgifterna.
- Boken har svällpappersbilder.
- Strateginivåernas olika färger på rubrikerna utgår.
- Fet och kursiv stil är borttagen eftersom den inte fyller någon betydelsebärande funktion.

Sidspecifika förändringar

12

En beskrivning - bävern

Bildens texter har numrerats och har samma numrering på svällpappersbilden. Gör en individuell genomgång av svällpappersbilden. Ta vara på alla tillfällen som naturligt dyker upp för att träna att tolka svällpappersbilder. Det krävs mycket träning för att bli en snabb och duktig svällpappersavläsare.

13

Fundera över texten – Uppgift 5

Informera eleven med synnedsättning om att de seende eleverna har texten i direkt anslutning till bilden.

14

En pjäs

Uppgiften har bildbeskrivning som inte behövs för att kunna lösa uppgifterna, men övriga elever kanske pratar om vad djuren gör och då kan det vara bra att förtydliga och ge eleven med synnedsättning mera information om bilderna.

20

En beskrivning – fossil

Kolla på svällpappersbilderna tillsammans och om möjligt försök få fram några taktila exempel på hur fossiler kan se ut.

21

Vad står det i texten? – uppgift 3

Uppgiften har fått följande ändring:

Vad *händer med ortoceratiten i text nr 2?*

26

En förklaring

Gå igenom svällpappersbilderna med eleven.

30

Innehållsförteckning etc.

Koppla ihop uppgiften med elevens egen bok Läsförståelse A och uppmärksamma Innehållsförteckningen i bokens första volym.

34

En berättelse

Kolla på svällpappersbilderna innan ni gör bokens uppgifter om snäckor, spanska skogssnigel etc. På så sätt får eleven lite förhandsinformation och kan koncentrera sig på att lösa uppgifterna.

38

En återberättelse

Kartan är inte med, och därför utgår en del av frågorna som hör till avsnittet.

Vad säger texten

Fråga:

2

3

6

Fundera över texten

Fråga:

4

5

6

7

40

Mumintrollet

Svällpappersbild finns för att ge möjlighet att bekanta sig med figuren. Komplettera gärna med ett mumintroll i annat format.

48

Bildkällor – Textkällor

Utgår.

Till läsaren

- Innehåll, text, bildbeskrivningar samt läraranvisningar har placerats under egna flikar.
- Bokens frågor tränar dig på olika sätt hur man läser en text.
- Det finns bildbeskrivningar till de flesta bilder. I dem kan det finnas ledtrådar och svar på frågor. Det finns även några svällpappersbilder.
- Läs uppgifterna innan du läser texten så vet du vad du ska ha koll på för att kunna besvara frågorna.
- I uppgifter där du ska markera ditt svar kan du göra det med ett x eller annan markering som du själv väljer.
- Om du undrar över något tveka aldrig utan fråga din mentor.

Skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se.

Pedagogiska tips

- Eleven svarar på uppgifterna på datorn. Skapa en mapp i datorn med bokens namn. Den mappen ska ligga i en mapp för svenska. På så vis skapas en trädstruktur i datorn som gör att eleven själv kan hitta.
- Bildbeskrivningarna kan aldrig ge exakt samma information som de seende eleverna får genom att se på bilderna, samtala därför gärna om bilderna och ge den extra information som eleven med synnedsättning kan ha nytta av för att få samma förståelse som de seende eleverna.
- Ritmuffen är ett bra hjälpmedel då det saknas taktila bilder t.ex. fossiler, snäckor. Rita en enkel skiss. Skala bort all onödig information. Man kan även göra det enkelt för sig genom att göra en kopia av den bild man vill rita genom att kopiera den i skolans kopiator. Sedan är det bara att stoppa in den kopierade bilden i ritmuffen. Fyll i de konturer som du anser behövs för förståelsen och skriv sedan den text som eleven behöver genom att sätta in ritmuffen i elevens Perkinsmaskin.
- I dag finns även Blackboard (bestnr: 10326). Det är en ritplatta där man snabbt och enkelt kan framställa taktila bilder. Man beställer den hos SPSM. Det finns två filer på YouTube om hur den används. Sökord på YouTube: Sensational blackboard.
- I samband med att man tar upp svällpapperskartorna kan man göra en markering i svartskriftsboken med exv. ett S som då talar om att här finns en svällpappersbild som eleven ska plocka fram före ni börjar jobba med avsnittets text. Ge eleven den extra tid som han/hon behöver för att ta fram svällpappersbilden. Det är viktigt att eleven tidigt få ta ansvar för uppgifter som att själv plocka fram sitt arbetsmaterial.
- Glöm inte bort att ge eleven feedback och att kolla att uppgifterna har lösts rätt.
- Tänk på att det tar **längre tid** för en elev med svår synnedsättning att läsa igenom texterna och att läsa igenom bildbeskrivningarna kräver extra tid.
- Vid prov har eleven med synnedsättning också rätt att få **mera tid** till sitt förfogande.
- Påminn eleven om att läsa igenom ”Till läsaren” då eleven på så sätt får lite förhandsinformation om bokens upplägg och utformning.

Bildbeskrivningar

4

Sex tecknade bilder som visar hur man gör en fruktsallad. Man skalar apelsin, banan och äpple och delar dem i bitar. Häller ner bitarna i en skål, tillsätter russin och rör runt.

6

Det är natt, fullmånen lyser på himlen. En spökfamilj har picknick vid en liten tjärn där två av spökena samt en katt badar. Några av dem har hängt upp sina vita lakan på ett träds grenar. I trädets topp sitter en uggla och en fladdermus flyger i luften.

8

En klassrumsbild

Det är bildlektion och eleverna sitter i sina bänkar och ritar. Två barn står upp. Eleverna kollar på en flickas teckning. Hon har ritat några hundvalpar.

10

Två tecknade bilder

- En stork och en räv står bakom två platta fat med mat. Räven äter maten medan storken står bredvid och ser på. Storken når inte ner till maten.
- Nu är maten i två krukor med smala halsar. Storken kan lätt nå maten med sin långa näbb medan räven ser irriterat på krukan för krukans hals är för smal, så han kan inte nå maten.

14

Fem tecknade bilder som visar hur en höna arbetar och sliter för att först få fram ingredienser till pannkakor och sedan göra smeten och till sist steka pannkakorna. På de fyra första bilderna tittar en katt och en mus bara på, dansar eller ligger och vilar. På den sista bilden blir katten och musen mycket besvikna när hönan håller ut sina vingar för att markera att pannkakorna är bara hennes.

16

En informationstext om bondgården Lantgårda.

Texten omges av tecknade bilder på olika djur: kor, hästar, höns och får men även bilder på olika grönsaker.

18

En bild inifrån ett snabbköp.

Man ser en mamma som har sitt barn i en varuvagn, en äldre man har sina varor i en varukorg på armen. En tant står vid en hylla med olika varor. Kotten, en liten flicka, står vid en disk där man erbjuder smakprover av basturökt korv. En dam har kokat korv och lagt små smakbitar på ett fat.

22

Flera tecknade bilder som visar hur en åsna med ett lejonskinn på ryggen springer runt och skrämmer människor och djur. Men vargen avslöjar åsnan för åsnan lyckas inte att låta som ett lejon.

24

Två böckers framsida.

Brunbjörnen

är utgiven av Förlaget Grizzly.

Framsidan har ett fotografi på en brunbjörn som går vid ett vattendrag.

Guldlock och de tre björnarna

Här ser man en tecknad bild som visar tre brunbjörnar som kollar in i sitt sovrum med tre sängar i olika storlekar och färger. I den minsta sängen ligger en liten flicka med lockigt, ljust hår och sover.

28

Två händer håller i ett brev.

32

En tecknad bild hämtad ur en av Astrid Lindgrens böcker om Pippi Långstrump.

En massa barn sitter i en ring på marken. I mitten finns ett antal tårtor och lilla apan Herr Nilsson med röd toppluva. Pippi har fått tag i en stor spade som hon ska dela en tårta med.

36

En flicka och hennes pappa står högt uppe på ett berg och kollar ut över en dalgång.

Pappan har en ryggsäck på ryggen.

42

En skolsal

Man ser en flicka och en pojke som sitter i var sin skolbänk. Pojken har en bok uppslagen och läser den tillsammans med två kortväxta barn, en pojke och en flicka som tillhör småfolket.

46

En vinterbild

Två killar är ute på en is. Den ena killen har skridskor och hjälm. Den andre killen har inga skridskor. Man ser också ett ishockeymål och en puck. På land står en kvinna med ett litet barn på armen.